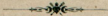

مجموعه ابوالخیر

۱۷ نجی سنہ

جزو، عدد : ۵۷

محرم ۱۳۱۴

اشتغالات دماغیه

چالشمه مسئله می ابنای انسانیست مستفید ایدن مسائلک الک مهملرندن معدود اوله رق، صحنی، روحانی، اخلاقی و انسانی بر چوق مسائلک دها موضوع بحث ایدلمسینه سبب اولور؛ بو اعتبارات ایله بر مسئله اساسیه رنگی آله رق روحانی و اجتماعی مسائلک بر چوغی آکا عطف کلام ایدلمکسزین حل ایدلمک غیر قابل اولور . ایشته اوروپا حکما سندن (کیوم فراروق) بو مجته دار یازدینی بر مقاله یه شو صورتله باشلا یه رق دیور که : « بناء علیه بن اشتغالات و متاعب دماغیه یی بسیقولوزی یعنی علم روح نقطه نظرندن تحلیلله مباشرت لزومنی قویاً حس ایدتم . بو صورتله واصل اولدینم نتیجه - که بنجه دها بر چوق مسائل مهمه یی ده تدقیق ایدر کبی کورینور - انسانک مشاغل ذهنیدن نفرت ایتدیگی و دائماً مهمما، امکان آز غیرت دماغیه ابدال ایتکه مائل و خواهشکر بولندینی قضیه سندن عبارتدر . زیرا غیرت زحمتدر ؛ زحمت ایسه اضطراب و مشقتدر ؛ انسان ایسه زحمت و مشقته بالنسبه دشمندر . »

« کیوم فراروق » نک قرار ابتدائینی بوندن عبارت اوله رق توضیح مقصد ضمننده خیلی اوزون بر مقاله یازمشدر ؛ اهمیتنه بناء - عینله - ترجمه سنی مناسب کوردک .

اعتراضات

بو غیرت قلیله نظریه سنه قارشو انسانک مشاغل دماغیه دن صورت حقیقیه دن نفرت ایتمی هیچ بر وجهله صحیح اولمדיنی و بالعکس انسان عطالت عقلیه یه معارض

اولوب حوایج حیاتیه ابرام والحاق ایتش اولسه بیه دماغ بشرینک همه حال بر مشغولیت بولمغه اقدام ایده جگی درمیان ایدهلرک اعتراض اولندی. حتی دینلدی که: تقاعد اولمش مأمورلری .. بر استراحت محقه دن صفایاب اولق اوزره یگر می بش اوتوز سنه غیرت و مشغولیتی متعاقب ایشدن چکیلش اولان برچوق کشیلری گورمز میسکزر که ایشنزلکدن طولای روحلری صقیلهرق مایوس و خسته اولورلر؛ هر نه ده بولنورلر سه بولنسونلر، هر نه یه ظفریاب وصول اولورلر سه اولسونلر بای حال بر مشغله تحری ایدرلر. رخاوت، افراط غیرت دماغیه دن زیاده باعث درد و مشقت اولهرق، اکثر اطبانک، متقاعد اولان بومأمورلر، ایشدن چکیلان شو تاجرلر میاننده اکثریا فقدان مشغولیتدن متأثر مرضای عدیده گورملری محتمل بولندینی حالده یومی اون، یاخود اون ایکی ساعت چالشه یه محکوم اولانلر آره سنده بوقدر خسته یه تصادف ایتدکلری واقع دگلدلر .

ضمیمه اعتراض اولهرق دینلدی که: صورت قطعیه ده عاقل اولهرق یشایان آدم بک آزدلر. زیرا (چالشقی مجرّد اسباب معیشتی تأمین ایتک مقصدینه مبنی اولیوب) زنگین اولانلر بیه دائماً توسل ایده جک بر مشغولیت آرارلر: بعضیلر مشاغل ذهنیه یی فونده، بعضیلر امور اداره ده، بعضیلر بورسه معاملاتنده بولور، اشتغال ایده جک بشقه بر ایش بوله میانلر ایوسندن صرف نظرله فرانسزلرک (اسپور) دیدکلری یاریشلره حصر اوقات ایدرلر، او جمعیتلرک رئیس یاخود مدیری اولورلر. اگر چه غیرت قلیله نظریه سی معقول و صحیح اولسه ایدی، هر زنگین آدم، یعنی لوازم ذاتیه حیاتیه سنی تشکیل ایدن حوایج متعدده یی بر طرف و تسویه ایتکه کافی نقود و امواله مالک بولنان شخص هر درلو مشاغلی ترک ایتکده مضطر قالوردی. بالعکس چالشه یوزندن ثروتلری مزداد اولدجه ده شدتلی بر چالشه آرزوسنه دوشه رک یوما. فیوما درجات سعی و همتک منتهاسنه ارتقا ایدن برچوق کشیلر گوریورز. الحاصل بو غیرت قلیله قانونه قارشو انسانک مشاغل جدیدن خالی زمانلرده بیه هیچ اولمازسه فکر و نظری ایچون تحری مشغولیت خصوصنده کی قید و اعتناسنه نه معنی و یریه جکدر؟ ابنای بشر سعی و مشغولیه او درجه منمک و حریر صدرکه حتی

دماغی بیه هیچ بر زمان ایشسر، عاقل بر اقا: شاید انتخاب ابتدگی شعبه امور
 ایچنده حوایج حیاتیه سنك تسویه سنی ضامن اوله حق ایش بوله مازسه رومانلر،
 غزتهلر، رساله لر اوقور؛ تیاترویه کیدر؛ شطرنج اوینار. حاصلی خصائص فکریه سندن
 هر هانگیسی اولورسه اولسون مشغول ایتمگه جبالار. شوآنه قدر تصوّر و اختراع
 ایدلمش اولان هر نوع اکنجهلر ایله ادبیات، صنایع حقیقت امرده مراکز دماغیه نك
 محتاج اولدینی مشغولیتی اعطا ایده جك اسباب و سائلدن بشقه شیرلر دگلدیر. باعث
 تمادی غیرتی اوله حق هیچ بر مشغولیت دماغیه سی بولمیان آدم طبیعه معذب و بیحضور
 اوله رق، همه حال بر اکنجه آرار؛ بوده یا رومان و غزته اوقومقدن، یا موسیقه
 دیگلمکدن، یا خود شطرنج و امثالی لعبیاتك دقایقه طالمقدن عبارت اولور؛ بونلر ك
 هپسی فکری ایچون بر سرمایه سعی و اشتغالدر. مشغولیت فکریه احتیاجی بالعموم
 ابنای بشرده موجود و مقرر اولمله برابر، مراتب علیای تمدنه واصل اقوام، یا خود
 عارف و کامل خواص انام عندنده شدت محققه سی واردر؛ سعی و مشغولیتدن تنفر
 و توتی بر قانون ذی حقیقت اولمق نرده، بالعکس کسل و رخاوتدن حذر و مجانبت
 فکر بشرده اساسگیر رصانت اولان بر قاعده عمومیه خلقتدر. بتون بومسروdat
 او درجه موافق حقیقتدرکه، حتی استراحت بیه قطعی بر عطالت و رخاوت ایچنده
 آرائیوب، بلکه تبدیل رنگ مشغولیتدن امید اولنور. مثلا امور جدیه ایله مشغول
 بر آدم، یا خود تبعات فیه سنه مستغرق بر عالم، بالفرض بوامور و تبعاتی ترك ایدوبده
 بر رومان، یا خود غزته و یا بشقه برشی اوقورسه مشغولیتنی تبدیل ایتمش اولور؛
 فکر و روحك استراحتنی ده بوندن بکلر.

خطا ایشك نره سنده ؟

غیرت قلبیه قاعده مجت روحیسنه قارشو بر چوق مؤاخذینك درمیان
 ایتدکلری اعتراضاتك الك مهمملری بونلردن عبارتدر. بو اعتراضاتك مستند
 بولندینی ملاحظهلر دخی صورت تامه ده صحیح ایسه ده آنجق بزم قاموسمژك هنوز

مکمل اولمديغنی وَعین نام ایله عین علامت بشریه (بیولوژیه) صورت ظاهرده
 عین طبیعت و خاصیهی حائر بولمقله برابر، صنوف مختلفهیه منسوب بولنسان برطاقم
 مواد و خصوصاته عطف واسناد اولمديغنی ایچسون اوزون اوزادییه مجادلات
 و مناقشات کیریشلیدیگنی بالذات بو اعتراضلر اثبات ایدر . ایشته حقیقت حال بوندن
 عبارت اولهرق، بتون بواعتراضلر بر فکرک حصوله کتورلمسی و مراکز دماغیهیه
 بر حرکت وادمان ویرلمسی گبی یکدیگرندن مختلف ایکی فعل وخصوصه (چالشمه)
 عنوان منفردبنک اسناد اولمخسندن نشأت ایدیور . انسان سعی و مشغولیتدن نفرت
 ایدر دیدیگم زمان بو « مشغولیت » تعیری ایله افکارک تحصالات اساسیه سنی دریش
 ایدرک، یوقسه اعضای فکریه نك حال راحت و ممتد بولمخسنه خدمت ایدن غیرت
 وادمانی رد ایتیمورم . بر خدمت ووظیفه ایفا ایدن هر عضو، غیرت وادمان احتیاج
 جنده در ؛ زیادهجه امتداد ایدن بر عدم فعالیت ورخاوت آنک ایچون باعث
 اضطراب و زحمت اولهرق، طول مدت صکره عضوک مریض اولمسی، تبدیل طبیعت
 ایتمسی مستوجب اولور . بوقانون (بیولوژی)ی تأییداً بر چوق دلائل واثله درمیان
 اولمخسندر : انگلتره مشاهیر حکما سندن اسناد هنرور (هرر اسپنسر) مثلاً بر
 طاقم فادرلی یاد ایتمشدرکه، اصول و هیئت هضمیه لرندن طولای دیشلری عظیم
 ومدش صورتده چالیشدیرمغه مجبور اولورلر : حال بوکه چگه نك و دیشلرک
 عاملیت و غیرتی بو اعضانك اوله بر احتیاجیدرکه، آرتق بو حیوانلر بیه جک ایچون
 هیچ بر اشتها لری بولمديغنی زمان تغدییه غیر نافع اولان موادی کیریرلر . حکمدان
 (گویو) دخی بالفرض طاع تپلرینه چیقوبده اجهزه اذنیه (وظیفه سی
 موجات طنین سازی طویلامقدن عبارت اولدینی حالده) آرتق خدمت ووظیفه سنی
 ایفا ایدمهیه جک صورتده محیطمز اولان سکون عمومی ایچنده حس ایتدیگمز
 راحت سزلگی درمیان ایلیه رک ، ماده مجوئ عنهایی تأکید ایدیور . بوندن بشقه
 هرکسك بالتجربه معلومیدرکه زیادهجه سورن بر عدم حرکت ورخاوت موجب
 زحمت و مشقت اولهرق، لزومندن فضله کیدن بر حیات ازوا پسندانایسه نهایت الامر
 آچیق هوالرده یوریمک ، قوشمق ، صید و شکاره گیتک ، جناس تبق یا بق ،

الحاصل هر نه صورتده اولورسه اولسون اعضاي تحريك ايلك گي بر احتياج مبرم حاصل ايدر . تكلمه خادم اولان (فيزيو - بسيقولوژيق) اعضانك كافه سي ايله عضلات خنجرده و سائرده دخی کیفیت بويه در ؛ اوزون سورن بر عدم حرکت وعدم فعالیت بودرجه مؤثر بر اضطراب اوله رق ، اويله شدتلي تكلم احتياجه منقلب اوله بيلوركه ، حتی يك زياده قابل تسخ اولان بعض كيمسه لرده بونك خيلي وخيم برالم - دماغی حاصل ايتمی بيله اكثر يا مشهود باصره تأسف اولان نتایجنددر .

عدم تكلم آفات دماغیه باعث اوله جق اسباب مؤثره دن معدود اوله رق ، حتی ادبادهن موسيو (ادمون ده غونفور) - اليزاقيز - عنواني مشهور روماننده بوالم - دماغی و آنك نتایج مؤله سنی يك كوزل تحليل ايتمشدر . الحاصل ايفای خدمات طبيعیه و غير طبيعیه ده گوريلان بو عدم فعالیت ورخاوت افراط متاعب دماغیه درجه سنده مضر ، تهلكه لي و زحمتليدر : بر خدمت و وظيفه ايفا ایدن هر عضو تعليم وادمان احتياجنده در .

عدم فعالیتك مضراتی

دماغ ايله بالعموم خصائص عقليه و فكريه دخی بو قاعده دن خارج بولماز ؛ زياده جه امتداد ایدن عدم فعالیت آنر ايجونده تحمل اولماز بر زحمت اولمقدن خالی قالمیوب ، بزم « روح صيغنديسی » يا خود « كلال و ملال » دیديگمزشی ايسه شو عدم فعالیت نهایتده اعضاي دماغیه يي متأثر ایدن اضطرابك بر شكل مخصوصندن بشقه برشی دگلدر . لکن زياده جه امتداد ایدن عدم فعالیتك فكر ايجون باعث اضطراب و زحمت اولمی احداثات و ايجادات عقليه غيرتنك دماغ ايجون بر حاجت - مبرمه اولسندن نشأة ايتمه رك ، بلکه دماغك دخی بالعموم اعضاي سائر گي تعليم وادمان احتياجنندن وارسته اولمامسندن ايلرو گلور . عوام لساننده خصيصه تخيلده تفكر دینلان کیفیت دخی اساساً ده محدود و معین اولان معناسی نقطه نظرندن تلقی ايدليگي تقدیرده بر عدد كثیرده تصاویر عقليه و دماغیه يي - اشبو تصویر لرلك

متعدد و مختلف تراکینی وجوده گتورمک اوزره - ماینلرنده مزج و توحید ایتمک خصیصه سندن بشقه برشی اولیوب، فی الحقیقه اشبو تصویرلر بعض احوالده برلنت - صحیحه روحانیه حاصل ایتمکدن خالی قالماز . قوه تخلیه فکرک خدمتسندن معدوددر : بنابرین اوده تعلیم وادمان احتیاجندهدر؛ شاید اوزونجه بر عدم رخاوت فعلیه محکوم اولورسه نتیجه امرده دائماً زحمت واضطرابه سببیت ویرمکدن عاجز قالماز . بو حالده نه یاپارز ؟ - نه یابه جغز ؟ (بودلر) گبی ، (شللی) گبی غایت خیالاتپرور بر شاعر معالی کسرتک مجموعه اشعارینی ید توقیره آلهرق وجد ایله او قورز؛ او قودیلغز اشعار بزده بر طاقم تصویرلر ایله آنلرک متعدد و مختلف ترکیلرینی ایفاظ ایده رک، قوه تخلیه مزه غایت طاتلی صورتده تعلیم وادمان چاره سنی اعطا ایدر . ایشته « تعلیم وادمان » ده بودر .

حقیقی بر غیرت و مشغولیت ایسه مفکرده یگیدن یگی یه بر طاقم خیاللر، چهره لر پیدا ایده رک شعر گبی، رسم گبی ، هیکل تراشلق گبی آثار نفیسه نك دلالت محرکه سینه عرض احتیاج ایتمکسزین اشبو تصویرلری یکدیگرینه مزج ایتمک، ده طوغریسی بالآخره انسانلرک قوه خیالیه سنی تشویق و تحریک ایده جک اولان بونجه آثار لطیفه حیرتفرمای شاعرلر، رساملر، هیکل تراشلر وجوده گتورمک ایچون فصل یاییورلرسه او وجهله حرکت ایلکدر . بو گبی احوالده تعلیم وادمانک انسان ایچون غایت لطیف و لذیذ بر مشغله اولدیغنی گوروب تسلیم ایتمه جک فرد آفریده یوقدر؛ لکن سعی و اشتغال ، ده آجیق تعبیر ایله چالیشمه دیدیگمز شی بالعکس غایت تحمل فرسا و وجود گداز بر اضطرابدر .

زیرا اساساً بر غیرت و مشغولیت خیالیه وقف نفس ایده جک آدملر پک محدود و معدود اوله رق، غایت مختلف تراکیب تصویریه نی ترتیب و تحویل، بتکرار دیگر قابله افراغ ایتمکدن لذت یاب اولمق بعض انسانلره مخصوص مزایای علویه - شعرا پسندانه در . بر جوق کشیلر چالشمه نی تعلیم وادمانه تحویل ایدن تحریکات خارجیه نی ... صورت عمومیه ده آثار صنعتی خیالات فکریه لرینک تنبیه ایچون استخدام ایتگی مرجع گوررلر .

غيرت حقيقيه وبالفنس ادمان

صورت عموميه وقطعيه غيـرتي ادمان دماغـيـدن تفريق ايـدن مادـهـيـه گـلـجـه :
غيرت، يعنى چالشـمـه صرف اولـتـان هـمـت وفعـالـيـت ايلـه مـتـنـاسب اولـهـرق، تحـريـكات خارـجـيـه
هـيـچ مـوجـود بولـمـخـسـزـين واقع اولور؛ عـادـا حـازـر نفس واستـقـلـالـدر . حال بـوكـه تـعـلـيم
وادمان كـنـسـدى ايلـه مـتـنـاسب بر تحـريـك خارـجـيـنـك تحـت تـاثيرنـده وقـوع بولور .
بـنـابـرـين انـسـانـك مشـغـولـيت دماغـيـسى دـيـنـلان شـيـنـك صورت عموميهـده تـعـلـيم وادمانـدن
بـشـقـه برشـي اولـمـديـني گـورـيلور . هر كـس كـتب ومـؤلفـاتى او قور؛ فقط بـوكـتب ومـؤلفـاتى
يا زانـلـرك عـددى او قـيـانـلـره نـسـبـه اقلـدر . حال بـوكـه بـو يـازانـلـر آره سـنـده دـخـي پـك آـزى
صـورت حـقـيـقـيـهـده چالـشـورلـر؛ يعنى مـصـنـوعـات دماغـيـه خـصـوصـيـه (شـخـصـيـه) ديمـك اولان
ناديدـه وناشـيدـه شـيـلـر يـازانـلـر؛ ديـگرلـرى يا تـقـلـيد، يا خـود اسـتـنـساخ ايدـرلـرك، بـودـه يـكـيـدن
بر تـعـلـيم وادمان عـقـلى اولور . افـكار مـخـتـلفـهـيـنـي بـالـادـراك يـكـديـگرينـه تـوفـيـق ايتـمـك قابـليـت
مـخـصـوصـهـسى صـوكـ درجـهـده عـمـومـى بر خـصـيـصـه اولـهـرق قـوـه ايجـاديه ايسـه بـالعـكـس
غايـه الغايـه نـادـرـدر . علـوم وفـنـونـده، صنايعـده، تجـارـتـده، عـمـومـى ادارـهـلـرده، بـولـتـيـقـهـده
ابـنـاي بشـركـ غيرت وتجـربـهـسى حـسـبـيله تـراكم ايتـمـش اولان معلـوماتـك جـلـهـسـنى پـك
گـوزل او كـرـنـش . مـوقـع رواج واستـمـالـده بـولـتـان اصول واركان فـنـيـهـنـك سـرـعـت
اعظـمـيه ايلـه مزايـاسـنه واقـف اولـش، كـنـدوسـنه عـلـد شـعـبات امـور وتـبـعات ايجـنـده
هـرنـه كـه سـويـلـنـور و هـرنـه كـه يـايـلـور سـه دأما جـلـهـسـنـك حـقـايـقـنه اطـلاع ايتـمـش پـك
جـوق آدـمـلـر مـوجـودـدر؛ فقط يـكـيـدن يـكـيـه بـولـلـر كـشـاد ايدـهـرك گـورـهـنـك قـيـلـنـدن
اولان بر طاقـم احوال وعادـاتى ازالـه، يا خـود تـعـديـلات كـليـهـده دوجـار ايدـنـلـر پـك نـادـرـدرلـر؛
ايشـته بـوايـكـنـوع فـعـالـيـتـك برنجيـسى تـعـلـيم وادمان اولـهـرق، ديـگرى ايسـه مـعـنـاي حـقـيـقـيـسى
ايلـه سـي ومـشـغـولـيـتـدر .

فقط غيرت قليـله نظريـهـسـنى تـا كـيـد ايدـهـجـك دها قـطـعى بر اثـبـات وارـدر .
علـى العادـه انـسـانـك سـي ومـشـغـولـيـتى دـيـنـلان مادـهـنـك هـان كامـلا تـعـلـيم وادمانـدن
عـبارت اولـمـسـنـدن قـطـع نظـر ، آنـجـق بـالذات سـي وغـيـرت حـقـيـقـهـده دـخـي دأما تـعـلـيم

وادمانه تحوّل ایتمه آماده بولسور . معلومدرکه بر چوق دفعه‌لر تکرار ایدیلان هر فعل و حرکت دماغیه « بالذات و بالنفس » اولور : از جمله بعض تحسسانک ، افکارک ، تصاویرک فکوره تأسیس و تأیید ایدلمش اولان بعض اشکال مشترکسی اگر بر چوق دفعه‌لر تکرار اولورسه نهایت الامر بر برلرینه اوقدر صیق مرتبط اولورکه ، حتی بو تحسسانک ، بو افکارک ، بو تصاویرک بر دانه‌سی هیچ بر غیرت دماغیه حاجت مس ایتمکسزین دیگر افکاری ، تصاویری یاخود تحسسانق اقاط و تنبیه ایدر . بالفرض بعض علائم و اعراض حقننده تجارب عظیمه‌سی اولان ، تعبیر عامیانه ایله « گورمش کچیرمش » بولان بر طبیب هر هانگی برخستلک حقننده اولورسه اولسون هیچ بر غیرت دماغیه محتاج اولمقسزین ترتیب ملاحظات ایدر ؛ حال بوکه مسلک طبابت دم شروعنده عین نتیجه واصل اولق ایچون فکر آ بر غیرت شدید ابدال ایتمکده مضطر قالوردی . بوفرق و اختلافک سبب و حکمتته گمنجه : برنجی حالده ایکی نوع حجیرات آره‌سنده برطاقم مناسبات ذاتاً خیلی مدتدنبری تأسیس و تقرر ایتمش اولمسنه مبنی حرکت جزؤ فردیه مقاومت قلیله خطی امتدادنجه برندن دیگرینه غایت سهولتله انتقال ایده بیلور ؛ ایکنجی حالده ایسه شو ارتباط و التصاقک عدم موجودیتنه مبنی او ایکی نوع حجیراتی یکدیگرینه ربط و الصاق ایده‌رک شرکت . دماغیه‌ی حصوله گتورن حرکت جزؤ فردیه‌نک کندی بولنی قطع و کشاد ایتمی ایجاب ایدر . ایشته غیرت وزحمتده بوندن ایلری گلور . حال بوکه گونده اون ، اون ایکی ، اون درت ساعت قدر بیلله امتداد ایدن بر غیرت دماغیه ابدالنه مقتدر برطاقم انسانلر ، صنعتکارلر ، تاجرلر ، عللمر واردر ؛ اما صاقین بو اشتغالات ایچنده بر سعی و مشغولیت حقیقیه تصادف اولنه جنی ظن ایدلسون . بالفرض هر کون بر پیغین اموری تدقیق و ملاحظه ایدن بر تاجر کندوسنه بوس بستون یکنی دینمکه شایان بر مسئله ، یاخود ایش ترتب ایتدکجه حقیقی بر فعالیت دماغیه ، یعنی غیرت ایجادیه ابدال ایتمز . همان کافه‌سی کندوسنه ذاتاً بر چوق دفعه‌لر بیان و تکلیف ایدلمش اولان امورک هیئت عمومیه‌سی ایسه ، آنک ایچون بر سعی و غیرت دماغیه حکمنده بولماز . بر مسئله‌نک حلنه ظفریاب اولق ، آز چوق بیوک اولان افکارک

بر جوغنی بر برینه قاریش دیر مق، یعنی ایکی، یاخود بر چوق حجیرات چیقنلری
آره سنده طرق اتصالات جدیده تأسیس ایلک ایچون ابدال مساعی مخصوصه به
مجبوریت یوقدر ؛ اولجه وقوع بولان تجربه لردن طولانی بو اتصالات ذاتاً تأسیس
وتقرر ایتمش اوله رق، بناء علیه آرتق هر درلو غیرت دماغیه عذیم الامکاندر . بعضاً
بر علمک گونده اون، یاخود اون ایکی ساعت قدر تجارب فیه اجرا ایتک اوزره
(کیما خانه) سنده قالدینی ایشیدیلهرک بر حیرت عمیقہ ایچنه دوشولیر ؛ لکن
شوراسنی ده خاطر دن چیقار مامق کر کدرکه، بوقوجه زمانک یالکز غایت کوچک
بر قسمی صورت مخصوصه ده حقیقی بر مشغولیت ایجادیه به ، یعنی افکار جدیده ناک
یکدیگرینه تشریکاً تشکیله حصر ایدلمشدر . ترصدا ت، تجارب، تحریات و بوکا
مائل اقدامات سائر حقیقی بر غیرت ایجادیه قدر حکمفرما بولماز ؛ بونلر بر یغین
اعتیادات عقلیه وساطتیه اجرا ایدیلور که اشبو اعتیادات آنلری - بالنفس واقع
اولان حرکاتک کافه سی گبی تسهیل ایدر . آنجق ترصدا ت و تجارب دن برکشف -
بدیع ظاهر اولجه بر سعی حقیقی ابدال ایدلمش صاییلور .

حال بوکه انسانلرک قوه متوارنه عقلیه سنک قسم اعظمه وسیله ترکب ونشکل
اولان اشبو حرکات دماغیه ذاتیه ناک اجرایی غیرت حقیقیه دماغیه دن ده زیاده
بر تعلیم وادمان اولوب، قابل مشاهده هیچ بر غیرت حال و حکمی اظهار ایتیه رک
اوزون سورن بر عدم فعالیتک «روح صقندیسی» یاخود «کلل و ملال» تعبیر
ایتدیکمز زحمت و مشقتنی مانع اولمق اوزره اعضای فکری تحریک وتشویق ایدر .
باقکز ، نهدن طولانی دیرکه بر چوق کشیلر ایشلردن، تحصیللردن، تبعلردن مجبور
اوله رق یشایه مازلر : اعضای فکردخی اعضای سائر بشر گبی تعلیم وادمان احتیاج
قطع یسندهدر ؛ لکن بونلرک کافه سی انسانک سعی و غیرته برستش ایتسینی هیچ بر
وجهله ابراز واثبات ایتمز . اگر بونک حقتده صوگ بر اثبات ده آرزو ایدلمش
اولسه ایدی ذکاوت عالیه اصحابی بزه بو اثباتی ده اعطا ایده بیلورلردی . فکر و ذکا
صاحبی اولان انسانلر غندنده قوه اختراعیه هیچ شبهه یوق که اک یوکسک درجه ده
توسیع وتزید ایدلمشدر . مع مافیه ، حتی اک زیاده قوتلی ارباب ذکا غندنده بیله ،

قوهٔ ایجابیه نك صورت عمومیه ده ظن ایدلیدگندن پك زیاده طار، محدود اولدینی ده محققدر ؛ زیرا اکثریا صرف اولنان مساعینك بر قسم اعظمی عین فكلرك تزیید وتوسیعندن، یاخود عین اصول سعی وغیرتك تطبیقندن بشقه بر شی دكلدر .

محرر لر نصل چالیشور لر ؟

هر محررك ، هر عالم وفاضلك بر عادت وطبیعت خصوصیه سی اولدینی هر كس بیلور : (زولا) نك بر رومانی ایله (ديكنس) ك بر رومانی .. (شكسپیر) ك بر پیسه سی ایله (كوته) نك بر پیسه سی .. (اسپنسر) ك بر کتابی ایله (هگیل) ك بر آرنی یكدیگرینه مزج وتوفیق ایتك قابل دكلدر . بوندن بشقه محررك كنجلك زماننده غیر محقق ویا تابع هوا وهوس اولان بو طبیعت خصوصیه سی مرور زمان ایله تحقق وتعیین ایدرك ، سنو حات اخیره ایچنده بیوك بر متانت وصلابت كسب ایلر . حال بوكه محررك بو طبیعت خصوصیه سی غیرت ایجابیه نك تعلیم وادمان دماغی یه تحوّل ایتمسك اثرندن بشقه بر شی دكلدر . محرر ، یاخود عالم وفاضل ایلك اشتغالات ومساعی ایچنده كندی طبع اصلی وایجابیسی تعین وتحقیق ، یعنی وقایع حیاتییه كندی مزاج ومشرینه وتمایلات عقلیه سنه گوره تنع وتدقیق ایتك ایچون ابدال غیرت وهمته مجبوردر : اگر بر محرر ایسه اسلوب افاده سی ، شیوه سنو حاتی .. بر صنعتكار ماهر ایسه ینه اسلوب مخصوص هنرورانه سی .. شاید بر عالم وفاضل ایسه اصول تعلیم وتبعی ، طرز تصوّر وایجابی ، الحاصل هر شیئی احداث ایتك ، فكر واذعاتی هر هانگی بر صورتده اولورسه اولسون چالشغه آلیشدیرمق مجبورت قویه سنده در . (بو قواعد اساسیه رعایت ایتیان محرر لر بر بهت ووله دائمی ایچنده یشایه رق كرك دوشوندكلرنده ، كرك یازدقلرنده هیچ بر نسق وار تباط اوله میه جفی جهتله ، بوكیلرك آثارنده بالعموم آثار مكمله دن بكله نیلان و بر فكر عارفانه صاحبك محصول طبیعیسی اولان انتظام تألیف شناسانه یی بولمق ممكن اوله میه جفی دركاردر .

فکرده انتظام، بوفکرک طبیعت مخصوصه و عادت طبیعیہ سنی تعیین ایدہ رک، آنک
 الہامات و سنوحتی خامہ بیانہ استاد ایدیمنکله ممکن اولور . بو قاعدہ نك خارجندہ
 تألیف آثار ایدنلرک مزایای محصولات قبلہ لری هیچ بر وقت معنای حقیقیسی ایلہ
 سانحات قبیلندن اولان بدایع ادبیہدہ کی لطافت و حلوقی .. رونق و شہامتی اثبات
 ایدہ میہ جگی شہسز . ا اعتیادات عقلیہ تحقیق و تعیین اولنجه ہرنہ قدر جالشہ پک
 زیادہ قولایلاشورسہدہ (اوردیرینال) دینلان رنگ اساسی و طبیعت اصلیدن اونستہدہ
 اوزاق بولنور . ہرنہ قدر وظائف دہا قولای و دہا سریع اولہرق ایفا ایدیلولرسہدہ
 ہر حالہ کافہ سنک بر طبیعت عمومیہ و مشترکسی واردر . غیرت ایجادیہ لطیف
 و سہل بر تعلیم و ادمان عقلی رنگی آلورسہدہ اساساً بر آز روح فرسا بولمقدن
 خالی قالماز ؛ ایشہ محرردہ آرتق شہر اشعار اولان طرز مخصوص یاخود مأخذ
 مزہدہ کی تعبیر و جہلہ مودلی اوزرہ رومانی تألیف و ترتیب ایدر ؛ عالم و فاضل دخی
 فکر اصلی و اساسی سنی عین طرز و اصول ایلہ توسیعہ دوام ایلر . انگلترہ نك
 مدار اقتضاری اولان مشاہیر حکمادن (اسپنسر) ک آثار برگزیدہ فلسفیہ
 و اجتماعیہ سنی نظر تدقیقہ آلکز ؛ بو اثرلرک بیوکلیگی اسمارنک بیوکلیگندن دہ
 استدلال ایدہ بیلورسکز . ایشہ اسمار : (قواعد اساسیہ اولیہ) (علم حیات) (بحث الروح)
 (بحث الاجتماع قواعد اساسیہ سی) و الخ . ایشہ بو آثار موقرہ نك کافہ سندہ عین
 فکر اصلی و اساسینک مصادف نظر تبعاکز اولہجفی شہدن بریدرک ، اودہ علام
 و حوادث مختلفہ بہ تطبیق اولہرق عین اصول ترصدا ت عمومیہ و ترکیبیہ ،
 فرضیات جسورانہ و ملاحظات ماہرانہ و بر آز درشت اولقلہ برابر ، سار حکمای
 بحرینک هیچ بر وقت فوقہ کچہ مدکلری درجہدہ صحت و دقت کاملہ ایلہ متصف
 عین اسلوب افادہ بسیطہ ایلہ توسیع و تعمیم ایدلمش بر فکر اساسی استحالہدن
 عبارتدر . (بالزاق) ک ، دہا ایوسی (زولا) نك رومانلری آلکز : انشآت
 عمومیہ ، مواد انشائیہ ، طبایع و اخلاق نمونہ اصلسی ، تحلیلات احوال روحیہ اصولی ،
 اسلوب افادہ دائماً یکدیگرینک عینیدر . دہا مقتدر ، دہا موفق اولان صنعت عالیہ
 اصحابی .. اعصار متوالیہ ایچندہ یگانہ لکلہ مشہر اولان بعض ادبا منسوب اولدقلری
 صنعت بدیعہ و جلیلہ ایچندہ برچوق نمونہ لر احدا شہ قدر تیاب اولہ بیلورلر :

بالفرض صورت ولادت و معیشت ابتدائیه سی انگلتره نك متعادلی سیسلری
ایچنده غائب اوله درجه لرینه گلان قوجه (شکسیر) ی نظر حیرت و تقدیر ایله
تلقی ایدگر: یکدیگرندن فرقلی اولق اوزره هیچ اولمازسه درت درام نمونه سی
تفکر و ایجاد ایتشد: بسیقولوزیق یعنی احوال روحیه به متعلق دراملردن: «هاملت،
ماقبت، لورووالار.. الخ» (فانتاستیک) دینلان فوق الحیال دراملردن: «فورطنه،
رؤیای لیل صیفی»، تاریخی دراملردن: «یولیوس قیصر، آنتوان ایله قلوپاتر»،
قومدیادن: «ویندسورک دلشاد قادینلری» ایشته بونلر اولجه بیان ایتدیگمز
صورتده ذکر واطرایه شایان آثار نفیسه مشهوردن ایسه ده، علی العموم بیوک
محررلرک یالکتر بر طرز صنعتی وری و اصول اختراعکستریلری اولدینی تجارب
و تحقیقات دورا دور ایله ثابت اولمش خصوصاندندر. هر اثرلرنی بر مصنوعه
حکمت حالنده میدان استفاده به عرض ایدن نوادرادب، بالنسبه یک آژ چالش مقده
اوله رق، حین انتقاللرنده اوله کتابخانلر طولوسی اثرلر، موزهلر براقه مازلر.. آنلر
بر بشقه فیض فطری ایله موهوب اولدقلری جهتله موفقیت جزیه لری بر نام سرمدی
ترك ایتلرینه مع زیاده کفایت ایدر. ایشته فرانسه مشاهیر ادباسندن (فلوبر)
بوصنف ادبیه منسوب اوله رق، زاده کلك مدققانه سی اولان (تربیه حسیه)،
(سایامبو) و (بووار نهیه کوشه) نامنده کی اثرلری ازهر جهت یکدیگرندن یک
چوق فرقلی اوج بدیعه رنگیندر. طبعییدرکه، قوجه (فلوبر) ک محصولات ادبیه
ایله مالی اولان همیانچه سی شاید (بالزاق) گبی، (زولا) گبی ثروت آثار اصحابنک
کتابخانلرینه، موزهلرینه نسبت اولنورسه یک کچوچک قالور. اما نه باس وار!
اوج درت اثر آنک ابقای نامنه مع زیاده خدمت ایتدکن صکره فضله سنه نهدن
محتاج اولور؟

قوای ایجادیه نك مدت دوامی

آمریقانك علم الاعصاب ايله اشتغال ایدن اڭ مشهور حكما سندن موسیو (بار) « آمریقاده عصبيت » نامنده کی اثر مرغوب ورعنا سنده ذاتاً بو مسئله یی صورت مخصوصه ده تدقیق ایتشدرد . بر بیوك حكیم و ادیبك حیات کاملی ایچروسنده کی دوره ایجادك علی الاکثر پك قیسه اولدیغنی تمامی تمامنه حساب ایتشدرد . (مشار الیه بونك عمومی اوله رق ۲۵ یاشندن ۳۵ یاشنه قدر دوام ایدن اون سنه داخلنده بولدیغنی حساب ايله میدان ثبوته وضع ایتشدرد .) شاید بعض کره بر بیوك آدمك دوره فعالیت دماغیه سی خیلی ایلرولش برسندده اوزون اولور؛ یا خوددها شدتلی کورینورسه، بوده همه حال غایت قیسه اولانثمریت عقلیه هنگامنده ادخار ایتمش اولدیغنی افکاری نشر وتوسیع ایتمسندن عبارت بولنور . ذاتاً شو نقطه بدیهیه دقت اولنما مشعیدرکه، صنعتپرورلرده اختیارلق یوزگوسترنجه حالات میخانیکیه استعداد ایجاداصلیه تجاوز و غلبه ایدر . عالمر، فاضلر عندنده (مسلک) فکر و آرزوسی آسوده بر تصوّر وملاحظه وبواسع برنگاه ومشاهده استعدادندن آنلری محروم ایدر؟ حال بوکه غایت عمومی اولان بوعلامت روحیه غیرت قلیله قانوننه مستنددر : اڭ قوتلی، اڭ شدتلی دماغلر ایچنده بيله محو وفنا یاب اولان شی، قوه غیرت ایجادیه اوله رق، ایشه بو قوت تعلیم وادمان عقلی یه تحوّل ایدر . بیوك فیلسوفلر دائماً کندی مسلک لرینك مجلوب ومنقادی قالورلر؛ چونکه بر بیوك نظریه احداث و ایجاد ایتدکدن صکره آرتق بر دیگر غیرت ایجادیه قابلیتلی اولدیغندن بالجله امور ومواد ی فکر لرینك آلیشتین بولدیغنی بو نظریه یه مستعرضاً تدقیق وترصد ایدرلر . فیلسوف بویه اولدیغنی کبی صنعتکار، هنور دخی بر طرز مخصوصك مطیع وفریفته سی اولور؛ چونکه مواد واشیایی بر صورت مخصوصه ده گوروب تصوّر ایتمکه .. یعنی افکارك، تصاویرك، خلجانلر ك بر نوع مخصوص اوزره اشتراکات مختلفه سنی تلقی یه مألوف اوله رق، اعتیاد حسبیه بو اشتراکاتك آنك ایچون هیچ مزاحم ومتاعی موجب اولمی بيله

واقع دگلدر. آنلرلده فعالیت دماغیه لری عادتاً بالمعوم فعالیتلرکی (بالذات وبالنفس) واقع اولمغه میل ایدر .

ممکن مرتبه آز چالشمق حقنده کی میل عمومی

فکراً الک زیادہ چالشقان اولانلر بیلہ « غیرت قلیله » دن عبارت بولنان قانون عمومیدن خارج قاله مازلر؛ بو قانون مناسبتیلہ انسان ممکن اولدینی قدر کوچک، قلیل غیرت دماغیه بذل ایتمک چاره سنی دائماً جست وجو ایدر؛ هله غیرت ومقدرت ایجادیه بی حدّ اصغری به ارجاع ایلمک اخصّ آمال انسان اولور . طبیعیدرکه « غیرت قلیله » قانونی بو نوع مشغولیت وهمته متعلق اوله رق، یوقسه تعلیم وادمان عقلی ایله هیچ بر ارتباط ومناسبتی یوقدر . ایشته قانون مذکور بو شکل تحتده تلقی اولنجه سرد ایدیلاں اعتراضاتک جمله سنه رغماً تام وصحیح اوله رق، تاریخ ابنای بشرده مصادف انظار حکمت وعبرتی اولان احوال اختراع وترقیقک لدنیات عائدہ سنی ده ایضاح ایدیور کی کورونمکده در .

حیدر ظفر

